

Kasy rejestrujące - prawa i obowiązki podatnika zobowiązanego do prowadzenia ewidencji za pomocą kasy rejestrującej

Spis treści

I. Wstęp – ogólnie o kasach rejestrujących

II. Podstawowe obowiązki podatnika

- 1 - Składanie zgłoszenia o liczbie kas do urzędu skarbowego
- 2 - Dokonanie fiskalizacji kasy rejestrującej
- 3 - Zgłoszenie kasy w celu nadania numeru ewidencyjnego
- 4 - Dokonywanie wpisów w książce kasy
- 5 - Sprzedaż i ewidencjonowanie obrotu
- 6 - Sporządzanie raportów i przechowywanie dokumentów kasowych
- 7 - Zgłaszanie kas do przeglądu technicznego

III. Prawa podatnika

- 1 - Ulga z tytułu nabycia kasy rejestrującej
- 2 - Tryb odliczania i zwrotu kwot wydatkowanych na zakup kas rejestrujących
- 3 - Obowiązek zwrotu odliczonych lub zwróconych kwot wydatkowanych na zakup
- 4 - Warunki zmiany serwisu kas

IV. Najczęściej zadawane pytania, aktualne problemy

I. WSTĘP – ogólnie o kasach rejestrujących

Kasy rejestrujące pojawiły się, jako element krajowego systemu podatkowego wraz z wdrożeniem zasad funkcjonowania podatku od wartości dodanej (w Polsce nazwanym podatkiem towarów i usług). Miały być urządzeniami przy pomocy których ewidencjonuje się obroty dla potrzeb rozliczenia VAT w transakcjach dla ostatecznego konsumenta. Przy zastosowaniu kas miano również realizować prawa konsumenta w zakresie zapewnienia klientowi prawa do otrzymania dokumentu (paragonu) zawierającego podstawowe dane o mającej miejsce transakcji, a w tym dane o strukturze ceny (wysokości uwzględnionego w niej podatku VAT).

Podstawowe przepisy związane z prowadzeniem ewidencji za pomocą kas rejestrujących:

1. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) – art. 111.
2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie odliczania i zwrotu kwot wydatkowanych na zakup kas rejestrujących (Dz. U. Nr 228, poz. 1509).
3. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz. U. Nr 224, poz. 1797).

4. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz. U. Nr 138, poz. 930).

5. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania (Dz. U. Nr 212, poz. 1338).

6. Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 z późn. zm.) – art. 60 § 1, 62 § 4.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (pkt I -1) podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych są obowiązani prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Stosownie do regulacji zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2009 r. oraz z 26 lipca 2010 r. (pkt I-3 i 4), obowiązek ten, co do zasady, powstaje jeżeli podatnik przekroczył w poprzednim roku podatkowym obroty na rzecz w/w podmiotów w wysokości 40 000 zł. W przypadku podatników rozpoczynających sprzedaż w danym roku podatkowym obowiązek ten powstaje z dniem przekroczenia kwoty obrotu w wysokości 20 000 zł. Obowiązek ten również dotyczy podatników, bez względu na wysokość osiąganego obrotu, jeżeli prowadzą działalność w zakresie wymienionym w § 4 w/w rozporządzeń.

Wraz z utratą prawa do korzystania ze zwolnienia od ewidencjonowania przy zastosowaniu kas, podatnik musi dokonać wyboru kasy, która będzie mu służyła do prowadzenia ewidencji. Wybór ten powinien być poprzedzony odpowiednią analizą. Podatnik powinien wziąć pod uwagę, czy w jego przypadku najlepszym rozwiązaniem będzie zakup urządzenia pozwalającego na rejestrowanie tylko prostych wymaganych przepisami informacji (np. wartości obrotu z podziałem na stawki podatkowe), czy też powinno ono być wyposażone w bardziej złożone funkcje (np. rejestrację stanów magazynowych, rozliczanie kasjerów). Celowym jest też rozważenie czy właściwszym urządzeniem będzie kasa przenośna czy stacjonarna, współpracująca z komputerem czy nie, prowadząca rejestr sprzedaży w postaci kopii paragonów na nośniku papierowym czy też w formie zapisu elektronicznego. Sprawą znaczącą przy wyborze kasy jest również wzięcie pod uwagę jakie możliwości w zakresie konstruowania nazwy towaru lub usługi dają rozwiązania zawarte w danym typie kasy (por. pkt IV-2). Należy wybrać rozwiązanie najbardziej właściwe z punktu widzenia profilu działalności podatnika.

II. PODSTAWOWE OBOWIĄZKI PODATNIKA

1 - Składanie zgłoszenia o liczbie kas

Przed terminem rozpoczęcia ewidencjonowania za pomocą kasy rejestrującej, podatnik zobowiązany jest do złożenia pisemnego zgłoszenia do właściwego naczelnika urzędu skarbowego o liczbie kas rejestrujących, które zamierza stosować oraz miejscu (adresie) ich używania. Podatnicy, którzy dokonują zgłoszenia jednej kasy, mogą to zrobić na formularzu zgłoszenia o miejscu instalacji kasy (załącznik nr 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. – (zob. pkt I -5), o ile zgłoszenie to zostanie złożone przed powstaniem obowiązku ewidencjonowania.

2 - Dokonanie fiskalizacji kasy rejestrującej

Dokonanie fiskalizacji kasy rejestrującej oznacza jednokrotną i niepowtarzalną czynność inicjującą pracę modułu fiskalnego kasy wraz z pamięcią fiskalną kasy, zakończoną wydrukiem pierwszego dobowego raportu fiskalnego.

Na podstawie zgłoszenia dokonanego przez podatnika, fiskalizację kasy powinien przeprowadzić upoważniony (legitymujący się identyfikatorem nadanym przez producenta lub importera) pracownik serwisu. Producent lub importer kasy odpowiedzialny jest za warunki zorganizowania i prowadzenia serwisu kas i on wskazuje serwis właściwy dla danego typu kas.

3 - Zgłoszenie kasy w celu otrzymania numeru ewidencyjnego

Podatnik powinien dokonać zgłoszenia kasy w terminie 7 dni od dnia jej fiskalizacji do właściwego naczelnika urzędu skarbowego, w celu otrzymania numeru ewidencyjnego kasy zgodnie z załącznikiem nr 3 w/w rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. (pkt I- 5).

4 - Dokonywanie wpisów w książce kasy

Po otrzymaniu numeru ewidencyjnego kasy należy nanieść go w sposób trwały na obudowę kasy. Ponadto należy dokonać wpisów przewidzianych do wykonania przez podatnika w książce kasy, dołączanej przez sprzedawcę kasy do każdego urządzenia. Podatnik obowiązany jest również umożliwiać dokonanie w książce kasy wpisów serwisantowi kasy.

Książka kasy powinna być przechowywana przez cały okres użytkowania kasy oraz udostępniana na żądanie właściwych organów.

W przypadku utraty książki kasy podatnik powinien zwrócić się niezwłocznie do prowadzącego serwis kas o wydanie duplikatu oraz powiadomić o tym właściwego naczelnika urzędu skarbowego. Na stronie tytułowej nowej książki musi być umieszczony napis: „Duplikat”.

5 - Sprzedaż i ewidencjonowanie obrotu

Po fiskalizacji kasy należy dokonywać zaewidencjonowania każdej sprzedaży, o której mowa w art. 111 ust. 1 ustawy oraz wydruku paragonu fiskalnego lub faktury VAT z każdej sprzedaży, jak również wydawać oryginał wydrukowanego dokumentu nabywcy towaru lub usługi.

Podatnicy obowiązani są rozpocząć w wyznaczonym terminie ewidencjonowanie przy zastosowaniu co najmniej 1/5 (w zaokrągleniu w górę do liczb całkowitych) liczby kas, która została zgłoszona przez podatnika do właściwego naczelnika urzędu skarbowego jako niezbędna do prowadzenia ewidencji we wszystkich miejscach sprzedaży. Od pierwszego dnia każdego następnego miesiąca podatnicy są obowiązani zainstalować i zastosować do prowadzenia ewidencji kolejne kasy w liczbie nie mniejszej niż liczba kas przypadająca do zorganizowania ewidencji w pierwszym miesiącu.

6 - Sporządzanie raportów i przechowywanie dokumentów kasowych

Na użytkowniku kasy (podatniku) ciąży obowiązek sporządzania raportu fiskalnego dobowego po zakończeniu sprzedaży za dany dzień, nie później jednak niż przed dokonaniem

pierwszej sprzedaży w dniu następnym, sporządzania raportu fiskalnego za okres miesięczny po zakończeniu sprzedaży w ostatnim dniu miesiąca, nie później jednak niż przed rozpoczęciem sprzedaży w następnym miesiącu.

Dokumenty kasowe powinny być przechowywane przez okres wymagany w w/w ustawie o podatku od towarów i usług, tj. do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego (pkt I-1 – art. 112) oraz w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz.60, z późn. zm) zgodnie z warunkami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.).

W okresie przejściowym, na zasadzie wyjątku (zob. pkt I-5 - § 19), kopie dokumentów sporządzonych przez kasę na nośniku papierowym, potwierdzających dokonanie sprzedaży do dnia 31 grudnia 2011 r. podatnicy są obowiązani przechowywać nie krócej niż przez okres 2 lat, licząc od końca roku, w którym nastąpiła ta sprzedaż.

7 - Zgłaszanie kas do przeglądu technicznego

Kasy rejestrujące powinny być zgłaszane do obowiązkowego przeglądu technicznego u właściwego serwisanta co 24 miesiące. W przypadku kas o zastosowaniu specjalnym przeznaczonych do prowadzenia ewidencji przy świadczeniu usług przewozu osób i ładunków taksówkami, obowiązkowego przeglądu dokonuje się nie rzadziej niż w terminach wymaganych dla ponownej legalizacji taksometru, używanego do współpracy z kasą, określonych w odrębnych przepisach o prawnej kontroli metrologicznej. Kasy, które zostały przez podatnika utracone a następnie odzyskane, powinny być również poddane obowiązkowemu przeglądowi technicznemu. Nieprawidłowości w pracy kasy należy niezwłocznie zgłaszać prowadzącemu serwis kasy.

III. PRAWA PODATNIKA

1 - Ulga z tytułu nabycia kasy rejestrującej

Zgodnie z art. 111 ust. 4 ustawy o podatku od towarów i usług (zob. pkt I-1) podatnicy, którzy rozpoczną ewidencjonowanie obrotu i kwot podatku należnego w obowiązujących ich terminach, mogą odliczyć od tego podatku kwotę wydatkowaną na zakup kasy rejestrującej w wysokości 90% jej ceny zakupu (bez podatku), nie więcej jednak niż 700 zł. Natomiast dla podatników, którzy wykonują wyłącznie czynności zwolnione od podatku lub są podatnikami zwolnionymi od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 lub 9, określono specjalne warunki, których spełnienie umożliwia zwrot określonych przepisami części kwot wydatkowanych na zakup kas.

Dokonanie zwrotu następuje pod warunkiem:

- posiadania przez podatnika dowodu zapłaty całej należności za kasę rejestrującą,
- złożenia przez podatnika do właściwego naczelnika urzędu skarbowego, przed terminem rozpoczęcia ewidencjonowania, pisemnego zgłoszenia o liczbie kas rejestrujących i miejscu (adresie) ich używania,
- złożenia zgłoszenia o miejscu instalacji kasy rejestrującej wymagane na podstawie przepisów dotyczących kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania
- rozpoczęcia ewidencjonowania nie później niż w obowiązujących terminach.

2 - Tryb odliczania i zwrotu kwot wydatkowanych na zakup kas rejestrujących

Odliczenie kwot może być dokonane w rozliczeniu podatku VAT za okres rozliczeniowy, w którym rozpoczęto ewidencjonowanie przy zastosowaniu kas, lub za okresy następujące po tym okresie rozliczeniowym (zob. pkt I-2).

Zwrot kwot następuje na wniosek podatnika wykonującego wyłącznie czynności zwolnione od podatku lub zwolnionego z podatku VAT, składany do właściwego naczelnika urzędu skarbowego, zawierający: imię i nazwisko lub nazwę podatnika, jego dane adresowe oraz numer identyfikacji podatkowej, dane identyfikujące podmiot prowadzący serwis kas oraz który dokonał fiskalizacji kasy, oryginał faktury potwierdzającej zakup wraz z dowodem zapłaty całej należności za kasę rejestrującą, informację o numerze rachunku bankowego, na który należy dokonać zwrotu. Urząd skarbowy podatnikowi wykonującemu ww. czynności zwolnione dokonuje zwrotu w ciągu 25 dni od dnia złożenia wniosku.

3 - Obowiązek zwrotu odliczonych lub zwróconych kwot wydatkowanych na zakup

Podatnicy są obowiązani do zwrotu uprzednio odliczonych lub zwróconych kwot w związku z ich wydatkowaniem na zakup kas rejestrujących w przypadku, gdy w okresie 3 lat od dnia rozpoczęcia ewidencjonowania:

- zaprzestaną ich używania,
- nie dokonują w obowiązującym terminie zgłoszenia kasy do obowiązkowego przeglądu technicznego przez właściwy serwis,
- zaprzestaną działalności,
- nastąpi otwarcie likwidacji,
- zostanie ogłoszona upadłość,
- nastąpi sprzedaż przedsiębiorstwa lub zakładu (oddziału),
- dokonają odliczenia ulgi niespełniając wszystkich warunków, które uprawniają ich do korzystania z odliczenia.

4 - Warunki zmiany serwisu kas

Podatnik może skorzystać z możliwości zmiany serwisu kas. Zmiana prowadzącego serwis kas niewynikająca z naruszenia warunków jego prowadzenia może być dokonana na wniosek podatnika za zgodą producenta lub importera, z tym że nie może on odmówić zgody na zmianę prowadzącego serwis kas, jeżeli warunki cenowe i inne miejsca jego świadczenia są korzystniejsze dla podatnika. O zmianie tej producent lub importer zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego w terminie 7 dni od jej dokonania (zob. pkt I-4).

IV. Najczęściej zadawane pytania, aktualne problemy

1. Czy od 1 stycznia 2011 r. wszyscy podatnicy prowadzący sprzedaż na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub rolników ryczałtowych będą obowiązani stosować kasy rejestrujące?

W stosunku do stanu prawnego obowiązującego w roku 2010 (porównaj rozporządzenie pkt I-3), przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2010 r. (porównaj rozporządzenie z pkt I-4) wyznaczają o wiele węższy zakres możliwych do wykorzystania przez podatników zwolnień od ewidencjonowania przy zastosowaniu kas. W zakresie świadczenia takich usług, jak:

- prawnicze, rachunkowo-księgowo, badania rynków i opinii publicznej, doradztwa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, za wyjątkiem usług notariuszy prowadzących repertorium A i P,
- rzeczoznawstwa, rekrutacji pracowników i pozyskiwania personelu, detektywistyczne i ochroniarskie, komercyjne pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane – m. in. usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej, usługi świadczone przez agencje inkasa – które w całym zakresie sprzedaży były objęte przez podatnika systemem wystawiania faktur,
- sekretarskie i tłumaczenia, z wyłączeniem usług drukarskich i powielaczowych,
- w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej,
- usługi świadczone przez schroniska dla zwierząt,
- niektóre usługi związane z rekreacją, kulturą i sportem,
- pogrzebowe i pokrewne,
- świadczone w gospodarstwach domowych

przewidziano jedynie możliwość, i to z pewnymi ograniczeniami, korzystania ze zwolnienia do dnia 30 kwietnia 2011 r.

Również na tych samych zasadach ograniczono możliwość korzystania ze zwolnienia przez podatników rozliczających się w podatku dochodowym w formie karty podatkowej. Podatnicy ci będą jednak mogli nadal korzystać ze zwolnienia od ewidencjonowania przy zastosowaniu kas w przypadku nieprzekroczenia obrotów za rok ubiegły, o których mowa w pkt I 1.

W w/w rozporządzeniu z dnia 26 lipca 2010 r. (zob. pkt I-4) utrzymano jeszcze na okres do dnia 31 grudnia 2012 r. pewien zakres zwolnień :

- 1) o charakterze podmiotowym, których stosowanie uwarunkowane jest nieprzekroczeniem obrotów w przypadku podatników kontynuujących działalność na poziomie 40 000 zł za rok ubiegły i 20 000 zł dla rozpoczynających działalność,
- 2) przedmiotowych od ewidencjonowania w dziedzinach wymienionych w załączniku do tego rozporządzenia,
- 3) zwolnień przedmiotowo - podmiotowych dla podatników, z dużym udziałem sprzedaży towarów i świadczonych usług objętych w/w zwolnieniem przedmiotowym w ogólnych obrotach detalicznych podatnika.

Należy też zaznaczyć, iż w odniesieniu do niektórych towarów i usług (porównaj § 4 rozporządzenia wymienionego w pkt I-4) utrzymano zasadę, iż w/w tytuły zwolnieniowe nie obowiązują bez względu na faktycznie zrealizowany poziom obrotów. Również w przepisach tych uwzględniono postanowienia o utracie mocy określonych tytułów zwolnieniowych w przypadku przekroczenia przez podatnika wyszczególnionego w przepisie poziomu obrotów w trakcie roku podatkowego.

Zaznaczyć należy także, że nowy zakres zwolnień przedmiotowych od ewidencjonowania został wyznaczony przy zastosowaniu obowiązującej obecnie w statystyce klasyfikacji PKWiU z 2008 r. i w związku z tym podatnicy powinni szczegółowo przeanalizować zapisy załącznika do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2010 r. (pkt I-4).

2. Jaki zakres informacji należy zamieszczać na paragonie?

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. (pkt I-5), paragon fiskalny drukowany przez kasę musi, z pewnymi wyjątkami, zawierać następujące informacje:

- a) imię i nazwisko lub nazwę podatnika, adres punktu sprzedaży, a dla sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych - adres siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika,
- b) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika,
- c) numer kolejny wydruku,

- d) datę i czas (godzinę i minutę) sprzedaży,
- e) nazwę towaru lub usługi i ewentualnie opis towaru lub usługi stanowiący rozwinięcie tej nazwy,
- f) cenę jednostkową towaru lub usługi,
- g) ilość i wartość sprzedaży,
- h) wartość sprzedaży i kwoty podatku według poszczególnych stawek podatku,
- i) wartość sprzedaży zwolnionej od podatku,
- j) łączną kwotę podatku,
- k) łączną kwotę należności,
- l) kolejny numer paragonu fiskalnego,
- m) kolejny numer kasy i oznaczenie kasjera - przy więcej niż jednym stanowisku kasowym,
- n) logo fiskalne, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, oraz numer unikatowy kasy,
- o) oznaczenie waluty przynajmniej przy łącznej kwocie należności, o której mowa w lit. k, w której dokonywana jest rejestracja sprzedaży.

Podatnik nie musi konstruować samodzielnie układu i wzoru paragonu, gdyż jest to zapisane w programie działania kasy. Podatnik samodzielnie lub z pomocą serwisu programuje tzw. bazę towarową, w której wpisuje m. in. nazwy towarów i usług występujących w jego obrotach. Program działania kasy przewiduje wydruk tych nazw na oryginale i kopii paragonu. W poszczególnych typach kas program ich działania może przewidywać różne ilości miejsc znakowych dla wpisania nazwy towaru lub usługi (min. 12 znaków, ale są typy kas gdzie znaków tych może być 40 z możliwością zastosowania jeszcze dodatkowego rozszerzonego opisu). Konstruując nazwę towaru lub usługi należy mieć na względzie z jednej strony ilość miejsc znakowych przewidzianych do wykorzystania w programie działania kasy danego typu, a z drugiej strony warunek, aby informacja zawarta na paragonie pozwalała na zidentyfikowanie przez nabywcę lub inne osoby trzecie sprzedanego towaru lub świadczonej usługi. Wskazana na paragonie nazwa musi być na tyle zindywidualizowana, aby można było na jej podstawie, w połączeniu z ceną, określić, jaki został zakupiony towar lub jaka była świadczona usługa. Stosowanie na paragonach nazw uniemożliwiających nabywcy sprawdzenie co za towar lub usługę i po jakiej cenie je nabył, nie spełnia wymogów poprawnej nazwy. Pomocniczo w nazwie towaru lub usługi można zamieszczać np. specjalne odwołania do pozycji cennika lub katalogu.

3. Jak prowadzić ewidencję w przypadku awarii kasy?

Zgodnie z art. 111 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług (pkt I-1) w przypadku, gdy z przyczyn niezależnych od podatnika (np. na skutek uszkodzenia kasy) nie może być na kasie prowadzona ewidencja obrotu i kwot podatku należnego podatnik jest obowiązany prowadzić ewidencję przy zastosowaniu kasy rezerwowej.

4. Czy ewidencjonowanie usług medycznych świadczonych:

a) na podstawie umów zakontraktowanych z Narodowym Funduszem Zdrowia,

b) w ramach prywatnej praktyki lekarskiej

- podlega ewidencjonowaniu przy zastosowaniu kas?

Pacjent nie jest stroną uczestniczącą w procesie rozliczenia świadczenia w ramach zakontraktowanych umów z NFZ-em. Tak więc transakcje te jako dokumentowane fakturami nie wymagają ewidencjonowania na kasie i wydawania paragonu.

W zakresie w jakim lekarze działają w ramach prywatnej praktyki lekarskiej wykonywanej na podstawie umowy z zakładem opieki zdrowotnej, w imieniu którego są świadczone usługi i pobierane opłaty od pacjentów (osób fizycznych) – obowiązek ewidencyjny realizowany przy zastosowaniu kas dotyczy zakładu opieki zdrowotnej.

5. Czy lekarze świadczący usługi w miejscu wezwania muszą stosować kasę rejestrującą?

Lekarze wykonujący wizyty u pacjentów, za które pobierają wynagrodzenie w swoim imieniu i na swój rachunek powinni ewidencjonować świadczone usługi na kasie. Na rynku dostępne są niewielkie gabarytowo kasy przenośne, które umożliwiają ewidencjonowanie świadczonych usług również w miejscu wezwania. W tzw. nagłych przypadkach może być również wystawiona faktura za wykonaną usługę. Transakcja taka nie wymaga zaewidencjonowania na kasie pod warunkiem, że zapłata za nią zostanie dokonana poprzez pocztę lub bank na rachunek bankowy podatnika (zob. poz. 38 załącznika do rozporządzenia wymienionego w pkt I-4).

6. Czy zmianę stawek podatkowych należy odnotować w książce kasy?

Z przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008r. (pkt I-5) nie wynika obowiązek dokonywania przez podatnika wpisu do książki kasy wykonanej przez niego samodzielnie operacji zmiany zaprogramowanych w kasie stawek podatkowych. W sytuacji gdy, zmiany stawek podatkowych będzie dokonywał w wyniku zgłoszenia przez podatnika serwis kas, wówczas dokonanie takich czynności może być odnotowane w książce kasy przez uprawnionego serwisanta (por. załącznik nr 1 oraz pkt 15 załącznika nr 6 do rozporządzenia wymienionego w pkt I-5), w szczególności jeżeli operacja ta będzie połączona z przeglądem kasy.

7. Czy w celu stwierdzenia, że lekarz może skorzystać ze zwolnienia podmiotowego z ewidencjonowania przy zastosowaniu kasy rejestrującej, po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących, należy sprawdzić czy do przekroczenia limitu 40 000 zł doszło w roku poprzednim tj. 2010, czy również w latach wcześniejszych.

Jeżeli w poprzednim roku podatkowym, tj. w roku 2010, u podatnika (również wykonującego zawód lekarza) kwota obrotu z działalności, o której mowa w art. 111 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług (pkt I-1) nie przekroczy kwoty 40 000 zł i jeżeli wcześniej nie powstał wobec niego obowiązek ewidencjonowania (np. z tytułu świadczenia innego rodzaju usług nie objętych zwolnieniem od ewidencjonowania przy zastosowaniu kas) – może on korzystać ze zwolnienia podmiotowego od prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas. Wysokość obrotów realizowanych we wcześniejszych latach niż rok poprzedni, w wymienionych okolicznościach, nie ma wpływu na możliwość skorzystania ze zwolnienia podmiotowego w roku 2011 (§ 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia wymienionego w pkt I-4). W przypadku jednak, gdy podatnik ten w trakcie roku przekroczy ww. kwotę obrotów zwolnienie traci moc po upływie dwóch miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło przekroczenie.

8. Czy podatnik będący lekarzem prowadzącym indywidualną praktykę lekarską w swoim imieniu i na swój rachunek, po przekroczeniu obrotu 40 000 zł, z tytułu świadczenia usług medycznych na rzecz podmiotów wymienionych w art. 111 ust. 1

ustawy obowiązany jest w każdym przypadku do ewidencjonowania przy zastosowaniu kas?

Działając w oparciu o delegację wynikającą z art. 111 ust. 8 ustawy, Minister Finansów wprowadził w drodze rozporządzenia, na czas określony, zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania przy zastosowaniu kas rejestrujących dla niektórych grup podatników oraz niektórych czynności, ze względu na rodzaj prowadzonej działalności lub wysokość obrotów. Korzystanie ze zwolnień z obowiązku stosowania kas w latach 2011–2012 reguluje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2010 r. (zob. pkt I-4). Zgodnie z postanowieniami zawartych w § 2 ust. 1 pkt 1 oraz poz. 34 i 37 załącznika rozporządzenia (zob. pkt I-4) zwolnieniem objęte jest również:

- świadczenie usług, gdy ilość transakcji jest niewielka (do 50 w poprzednim roku podatkowym i przy liczbie odbiorców nie większej niż 20),
- świadczenie usług, za które zapłata w całości następuje za pośrednictwem poczty, banku lub kasy oszczędnościowo-pożyczkowej na rachunek podatnika, pod warunkiem, że z ewidencji i dowodów dokumentujących transakcje jednoznacznie wynika jakiej konkretnie transakcji zapłata dotyczyła.

9. Co należy zrobić, w przypadku gdy wykonana usługa została zaewidencjonowana na kasie a klient zażądał wystawienia faktury?

Zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (pkt I-1) podatnik powinien wydać fakturę we wszystkich przypadkach, gdy nabywca usługi zażąda jej wystawienia. W takich przypadkach przepisy § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 212, poz.1337, z późn. zm.) stanowią, że wystawiony na kasie paragon dołącza się do kopii faktury, którą podatnik ma obowiązek przechowywać przez okres wymieniony w art. 112 ww. ustawy.

10. Jakie mogą być sankcje za niedopełnienie obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas?

Podatnik, zgodnie z ustawą z dnia 10 września 1999 r. (zob. pkt I-6) może odpowiadać za przestępstwo skarbowe lub w przypadkach mniejszej wagi za wykroczenie skarbowe. W kodeksie karnym skarbowym przewidziano m.in. kary za sprzedaż dokonaną z pominięciem kasy rejestrującej albo za niewydanie dokumentu z kasy rejestrującej, stwierdzającego dokonanie sprzedaży.

Na mocy art. 111 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. (zob. pkt I-1) naczelnik urzędu skarbowego wobec podatników naruszających obowiązki w zakresie prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas ustala dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30% kwoty podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług. Sankcja ta nie dotyczy podatników będących osobami fizycznymi, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe.